

«Η Δράμα και ο υπέροχος κόσμος της»

Ένα φωτογραφικό λεύκωμα και μία έκθεση στο Μουσείο Μπενάκη

Αρχείο Ε. Γ. Κασμερίδη

Το απόγευμα της Πέμπτης 6 Δεκεμβρίου (στις 7:30) στο Μουσείο Μπενάκη της οδού Πειραιώς θα γίνει η παρουσίαση του θαυμάσιου λευκόματος με φωτογραφίες από τη Δράμα και τον Νομό Δράμας, που επιμελήθηκε και εξέδωσε ο Άρης Θεοδωρίδης, ιδρυτής της Αστικής μη κερδοσκοπικής Εταιρείας Κύκλωψ. Στη συνέχεια, θα εγκαινιαστεί η ομότιτλη φωτογραφική έκθεση, που θα μας περπατήσει στο αστικό περιβάλλον, όπως εξελίχθηκε η πόλη στη διάρκεια του 20ού αιώνα, και θα μας ταξιδέψει στη θρακομακεδονική ύπαιθρο· στη μεγάλη δραμινή πεδιάδα και στο Φαλακρό, ένα από τα ωραιότερα βουνά της Ελλάδας. Από έγκυρες πηγές μάθαμε ότι, παράλληλα, θα εκτεθούν και μερικές από τις παλαιότερες φωτογραφικές μηχανές, σπάνια συλλεκτικά αντικείμενα (φετίχ για τους επαΐοντες, τοτέμ για τους παθιασμένους), που μαζί με πολλές άλλες προορίζονται για το υπό κατασκευή Μουσείο Φωτογραφικών Μηχανών το οποίο θα στεγαστεί σε συγκρότημα δύο διατηρητέων κτισμάτων στη Δράμα. Μία ακόμα πρωτοβουλία της νεοσύστατης Εταιρείας Κύκλωψ.

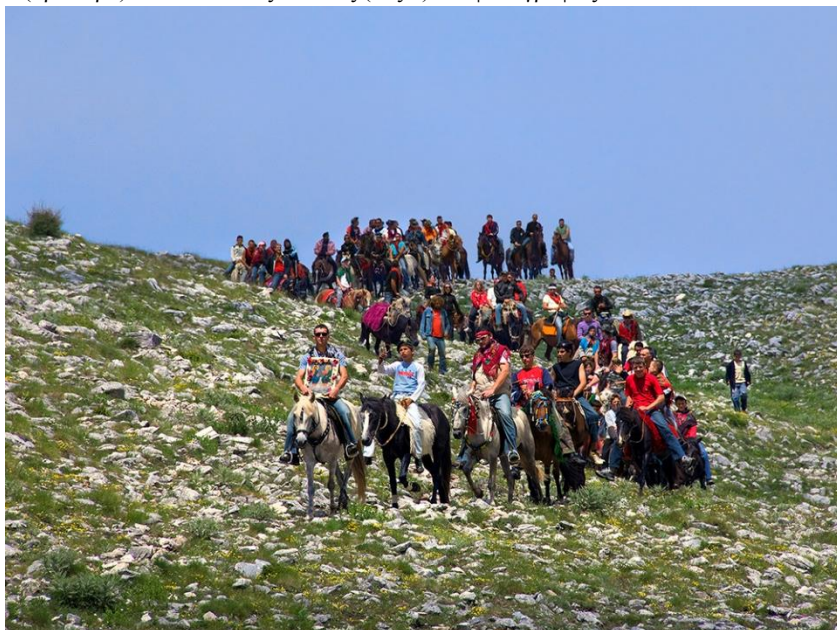
Κομπές Δραμινές στις Πηγές της Αγίας Βαρβάρας στο κέντρο της πόλης, δεκαετία του 1920

Αρχείο Αθ. Κάζη

Η Πολιτιστική Εταιρεία Πανόραμα διατηρεί ιδιαίτερους δεσμούς με την Ανατολική Μακεδονία και τη Θράκη, έναν ενιαίο γεωμορφολογικά και ιστορικά χώρο, που τον έχουμε βαφτίσει «Θρακομακεδονική Μεσοποταμία» επειδή εκτείνεται ανάμεσα στα μεγάλα διακρατικά ποτάμια, τον Στρυμόνα στα δυτικά και τον Έβρο στα ανατολικά. Αλλά και οι δύο χερσαίοι νομοί της Αν. Μακεδονίας ανήκουν και αυτοί σε μια μικρότερη «Μεσοποταμία», έχοντας την κοιλάδα του Στρυμόνα στα ανατολικά και την κοιλάδα του Νέστου στα ανατολικά. Πολλά νερά, πολλές βροχές και μπόλικο κρύο, εύφορα εδάφη, αργιλώδη χώματα, τόποι κατοικημένοι από την πρόιμη Νεολιθική εποχή, φυσικοί επικοινωνιακοί άξονες που συνδέουν το Αιγαίο με την περικλειστή βαλκανική ενδοχώρα πίσω από τα ορεινά τείχη, πλούσια βοσκοτόπια, πανέμορφα δάση, μάρμαρα, σπήλαια, καταφύγια αρπακτικών πουλιών και λημέρια άγριων αλόγων, ξέφωτα γεμάτα λουλούδια και πολλών ειδώνμανιτάρια, μοναδική ποικιλομορφία και η απελπισία που σου γεννούν οι απέραντες πεδιάδες και η λασπουριά, η αίσθηση της απομόνωσης, το απαγορευμένο επί δεκαετίες βουλγαρικό σύνορο με τους οικισμούς που έμειναν πέρα, η πίκρα της ξενιτιάς και της εσωτερικής μετανάστευσης, οι αχρηστεμένες καπναποθήκες, τα άδεια σπίτια, η άναρχη ανοικοδόμηση που κατέστρεψε όμορφες γωνιές της πόλης, οι βαριές μνήμες από τις αλλεπάλληλες κατοχές, οι απουσίες, αλλά και οι συντροφικές που διατηρούνται ακόμα, οι μεγάλες προσφυγικές κοινότητες, τα νέα παιδιά που δεν χαμπαρίζουν τίποτα απ' αυτά, οι μουσικές συντροφικές, οι αθλητικές επιδόσεις και τα διεθνή βραβεία, οι παλαιοί που θυμούνται ακόμα τις δόξες της Δόξας Δράμας, οι λιγοςτοί πνευματικοί άνθρωποι που κράτησαν τις μνήμες του τόπου και μια κάποια κοινωνική συνοχή και νιώθουν τώρα ένα αεράκι να φέρνει δημιουργικές πνοές στην παραμελημένη γενέτειρα.

Άγρια άλογα στο οροπέδιο Σίτνα στο Φαλακρό (αριστερά) και στο Δάσος Ελατιάς (δεξιά). Οι φωτογραφίες είναι του Κώστα Βιδάκη

Κρόκος του Ορφέα / *Stocys orphei*, είδος που συναντάται μόνο στον Νομό Δράμας γι' αυτό έχει επιλεγεί ως έμβλημα της Κύκλωψ στον τομέα της Προστασίας και Προβολής της Βιοποικιλότητας του Νομού Δράμας. Οι καβαλάρηδες είναι νέοι του Βόλακα, που ξεκινούν κάθε χρόνο του Αγίου Πνεύματος από το χωριό τους, μεταφέροντας την εικόνα της Αγίας Τριάδας στο εκκλησάκι του Αγίου Πνεύματος στο οροπέδιο του Φαλακρού όρους (σε υψομ. 1.720 μ), όπου τους περιμένει ο ιερέας. Μετά τη Λειτουργία, ακολουθεί το κουρμπάνι και στη συνέχεια υποδρομίες και γλέντι πίσω στο χωριό.

Φωτογραφίες της Δράμας και του υπέροχου κόσμου της
Photographs of Drama and its Wonderful World
Κύκλωψ / Cyclops, Δράμα / Drama 2017

Δίγλωσσο λεύκωμα (ελληνικά και αγγλικά) με συνοπτικά κείμενα, πολλές ασπρόμαυρες αρχαιακές φωτογραφίες των δεκαετιών 1910-1970, μεταξύ των οποίων πολλές ανέκδοτες, που προέρχονται από ιδιωτικές συλλογές και αρχεία τοπικών κοινοτήτων και συλλόγων, καθώς και πάμπολλες σύγχρονες εξαιρετικής ποιότητας έγχρωμες φωτογραφίες του Κώστα Βιδάκη, κυρίως από το φυσικό περιβάλλον του Νομού Δράμας και την καθημερινή ζωή. Πρόκειται για μια άρτια σύνθεση και συνάμα μία άρτια έκδοση.

«Δεν ξέρω πόσα τιμητικά αφιερώματα ανέδειξαν ως τώρα τη σημασία των ιστορικών μας πόλεων, με εξαίρεση την περίπτωση της Αθήνας» γράφει στον Πρόλογο ο επί δεκαετίες διευθυντής του Μουσείου Μπενάκη και ακαδημαϊκός Άγγελος Δεληβορριάς, λησμονώντας ίσως τα δεκάδες πολύ καλά λευκώματα για τη Θεσσαλονίκη. «Ξεφυλλίζοντας, ωστόσο, το πολυσέλιδο λεύκωμα με φωτογραφίες της Δράμας και του υπέροχου κόσμου της, ομολογώ πως ένιωσα αυτό που υποτιμητικά αποκαλείται σήμερα εθνική υπερηφάνεια, τόσο για το παρελθόν της ελληνικής περιφέρειας όσο και για το παρόν της. Η έκδοση αυτή μπορεί να προσγραφεί ανενδοίαστα στα λιγοστά εκείνα βιβλία που προσφέρουν μια απέραντη χαρά στην όραση αλλά και μια ξεχωριστή συγκίνηση στη μνήμη. Ανήκει δηλαδή σε όσα τιμούν και αυτούς που τα επιμελήθηκαν και εκείνους που τα διαβάζουν...». Και ο ΑΔ καταλήγει «Το βιβλίο του Θεοδωρίδη δεν κατατάσσεται σε όσα διατρέχει κανείς με την αναγκαστική πειθαρχία της αναγνωστικής συνέπειας, αλλά σε όσα κυριολεκτικά 'ρουφάει' με τη βουλιμία της αχόρταγης ματιάς».

Περιεχόμενα: Άρης Θεοδωρίδης, «Η φωτογραφία στη Δράμα και η Αστική μη κερδοσκοπική Εταιρεία Κύκλωψ» σσ. 6-12. Χρίστος Π. Φαράκλας, «Δράμα. Ιστορικό σκίτσο» σσ. 13-16. Κώστας Γ. Βιδάκης, «Οι άγνωστοι θησαυροί της ορεινής και ο πλούτος της πεδινής Δράμας» σσ. 17-19. Ευστράτιος Γ. Κασμερίδης, «Οι φωτογράφοι της Δράμας» σσ. 20-23. Ο Νομός Δράμας σε αριθμούς (και χάρτης) σσ. 24-25. Ακολουθεί το λεύκωμα σσ. 26-239. Την μετάφραση στα αγγλικά έκανε ο Νίκος Πέτρου. Ο πανόδετος και πολυτελής τόμος (35 x 27 εκ) κυκλοφορεί μέσα σε προστατευτικό κουτί. ISBN 978-618-83492-0-9

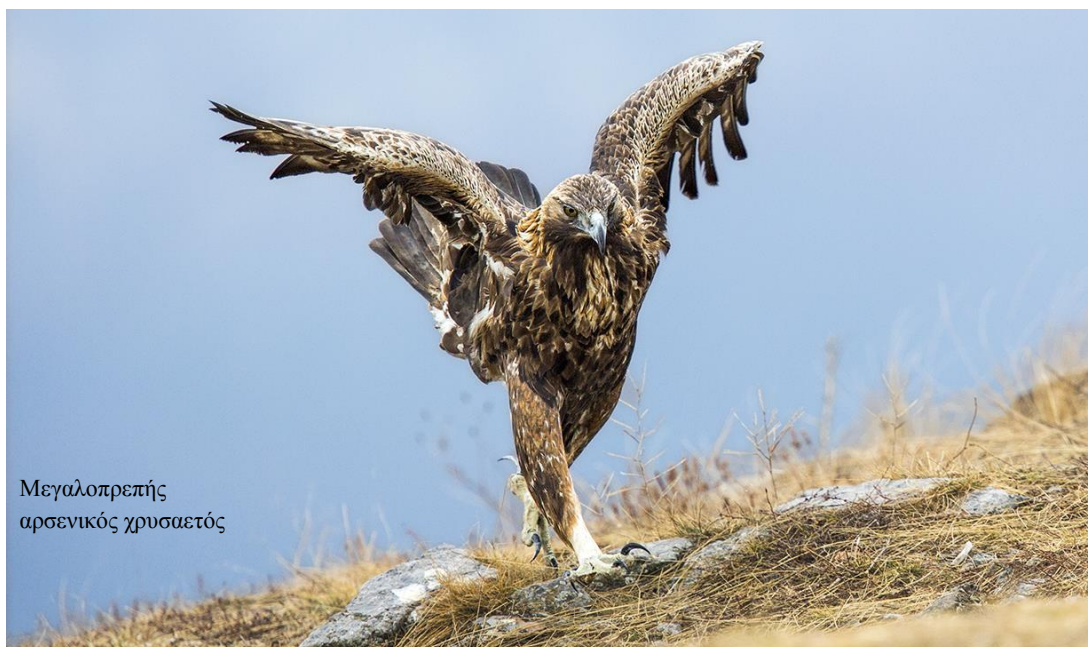

ΚΥΚΛΩΨ
ΣΤΗΝ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Φωτογραφίες
της
Δράμας
και
τον υπέροχον κόσμον της

Photographs
of
Drama
and
its wonderful world

CYCLOPS
NON PROFIT ORGANIZATION

Μεγαλοπρεπής
αρσενικός χρυσαετός

Η Δράμα, η σιωπηλή και απόμερη πρωτεύουσα καθώς και ολόκληρος ο ομώνυμος νομός της Ανατολικής Μακεδονίας, αναδεικνύεται όχι μόνο σε «βιότοπο» ιστορικής μνήμης αλλά και σε υπόδειγμα ευτοπίας για κάθε μορφή ζωής ως κέντρο ιδιάζουσας βιοποικιλότητας. Τα δάση καλύπτουν το 47.16% του νομού, οι θάμνοι το 16,81%, τα λιβάδια και η αραιά ξυλώδης βλάστηση το 11,91%, ενώ τα είδη των φυτών της περιοχής ξεπερνούν τις 2.500, αριθμός που εκπροσωπεί πάνω από το 1/3 των καταγεγραμμένων φυτών της Ελλάδας. Ξεχωριστή θέση κατέχουν τα δάση ερυθρελάτης, γκρίζου σκλήθρου και σημύδας, το αδιατάρακτο οικοσύστημα του Παρθένου Δάσους, τα δάση του Λεπίδα, καθώς και τα υπαλπικά λιβάδια του Φαλακρού όρους, του Ορβηλου και του Μενοίκιου. Αυτή την πραγματικότητα τεκμηριώνει το λεύκωμα, καθώς και η έκθεση επιλεγμένου από το ομώνυμο λεύκωμα φωτογραφικού υλικού.

Ασφαλώς οι εικόνες δεν απευθύνονται παρά μόνο στην όραση και δεν εξαντλούν την αισθητική απόλαυση που μπορεί να αποκομίσει κανείς από την άμεση επαφή με τον τόπο, την ιστορία του, τους ανθρώπους του, τη φύση, τα ζώα και τα φυτά του. Μπορούν ωστόσο να λειτουργήσουν ως μία εξαιρετική πρώτη γνωριμία με μια απροσδόκητα πανέμορφη περιοχή που, παρά τις προνομιακές της ιδιαιτερότητες, έχει μείνει έξω από τις στοχεύσεις της επίσημης στρατηγικής τουριστικής προβολής και αξιοποίησης. Και όμως η Δράμα –πόλη και νομός– έχει τεράστια, αν και εν πολλοίς άγνωστη, συμβολή στην ιστορία, τον πολιτισμό, την οικονομία, τον αθλητισμό και τον οικολογικό πλούτο της Ελλάδας. Είναι τόπος που η προσέγγισή του προϋποθέτει γνώση, σεβασμό και αγάπη για κάτι που είναι διαχρονικά ωραίο και αυθεντικό και ως εμπειρία απολαυστικό και αλησμόνητο. Οι εικόνες, δίνουν απλώς μια ιδέα!

Στα ορεινά της Κάτω Βροντούς: Τάισμα σκύλων σε μαντρί υπό την επιτήρηση του τσέλιγκα. Τα κτηνοτροφικά προϊόντα της Δράμας είναι εξαιρετικά, τα δε καπνιστά της εκλεκτότατα.

Ο Άρης Θεοδωρίδης γράφει στην Εισαγωγή του Λευκώματος:

Το 1826, ο Γάλλος εφευρέτης Nicéphore Niépce κατόρθωσε, με μια στοιχειώδη φωτογραφική μηχανή δικής του επινοήσης, να αιχμαλωτίσει την εικόνα σε μία πλάκα κασσίτερου επικαλυμμένη με φωτοευαίσθητο υλικό. Με αυτόν τον τρόπο έβγαλε την πρώτη φωτογραφία. Από τότε, με την εξέλιξη της φωτογραφικής τεχνολογίας και τη μαζική διάδοσή της, η φωτογραφία άλλαξε ριζικά τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται ο κόσμος το παρελθόν και το παρόν και έχει γίνει αναπόσπαστο στοιχείο τόσο της ατομικής όσο και της συλλογικής μνήμης των ανθρώπων.

Ο φακός της φωτογραφικής μηχανής ταυτίζεται διεθνώς με το μάτι του Κύκλωπα και γι' αυτόν τον λόγο διάφορες φωτογραφικές μηχανές ονομάστηκαν Cyclops / Cyclope, όπως η αμερικανική πανοραμική φωτ. μηχανή ή τα ιαπωνικά κιάλια-φωτ. μηχανή, ενώ με το όνομα του Κύκλωπα έχουν εκδοθεί και φωτογραφικά περιοδικά.

Εξετάζοντας προσεκτικά κανείς τις πρώτες φωτογραφικές αποτυπώσεις της Δράμας και της ευρύτερης περιοχής, διαπιστώνει την πλούσια ιστορία και τον πολιτισμό που φέρει αυτή η πόλη στο πέρασμα των αιώνων.

Η έκδοση του παρόντος Λευκώματος προφέρει τη δυνατότητα σε Έλληνες και ξένους αναγνώστες να γνωρίσουν μέσα από επιλεγμένες φωτογραφίες την ιστορία και τον κόσμο του τόπου, τα ήθη κι έθιμα, καθώς και τους φυσικούς θησαυρούς του. Μια και στο μυαλό των περισσότερων ξένων, αλλά και πολλών Ελλήνων, η Ελλάδα ταυτίζεται με τον ήλιο, τη θάλασσα, τα νησιά και τις ωραίες παραλίες, μέσα από τις φωτογραφίες του βιβλίου γίνεται προσπάθεια να αναδειχθεί μια άλλη Ελλάδα, άγνωστη μέχρι τώρα, το ίδιο όμορφη, αν όχι ομορφότερη.

Επίσης, με αυτή την έκδοση σηματοδοτείται η έναρξη των δραστηριοτήτων της Αστικής μη κερδοσκοπικής Εταιρείας ΚΥΚΛΩΨ, με έδρα τη Δράμα. Οι τρεις βασικοί σκοποί της ΚΥΚΛΩΨ είναι:

Α. Η προστασία και ανάδειξη της φωτογραφίας και η διατήρηση της ιστορίας της και αυτής της τέχνης

Β. Η προστασία και προβολή της βιοποικιλότητας του Νομού Δράμας

Γ. Η στήριξη του αθλήματος της σκοπολής και η διάδοσή του στη νεολαία.

Στο πλαίσιο αυτών των κύριων σκοπών υπάρχουν επιμέρους στόχοι, όπως οι εκδόσεις και οι οργανώσεις ειδικών δραστηριοτήτων, η χορήγηση βραβείων, η δημιουργία εκθέσεων και μουσείου φωτογραφίας και φωτογραφικών μηχανών στη Δράμα

Η καλναποθήκη και το «μαρμάρينو σπίτι» του εργοστασιάρχη Ιωάννη Αναστασιάδη, δύο διατηρητέα ιστορικά κτίσματα που, μαζί με τον περιβάλλοντα χώρο, αποτελούν μοναδικό σύνολο για την πολεοδομική και αρχιτεκτονική εξέλιξη της Δράμας. Η καλναποθήκη, η πρώτη της Δράμας, κτίστηκε το 1875. Το συγκρότημα, που είναι υπό αναστήλωση, προορίζεται να στεγάσει τους εκθεσιακούς και πολιτιστικούς σκοπούς της ΚΥΚΛΩΨ.

Το Μουσείο Μπενάκη και η Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία Κύκλωψ μας καλούν στην παρουσίαση του λευκώματος και στα εγκαίνια της φωτογραφικής έκθεσης με θέμα τη Δράμα το απόγευμα της Πέμπτης 6 Δεκεμβρίου 2018 (στις 7:30)

Για το λευκώμα θα μιλήσουν: η Ειρήνη Γερουλάνου, εκ μέρους του Μουσείου, ο ομ. καθηγητής του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου και ποιητής Νάσος Βαγενάς και η ιστορικός Μαριάννα Κορομηλά

Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 10 Φεβρουαρίου του 2019
Ημέρες και ώρες λειτουργίας:
Πέμπτη και Κυριακή 10:00 πμ-6:00 μμ, Παρασκευή και Σάββατο 10:00 πμ-10:00 μμ.
Μουσείο Μπενάκη, Πειραιώς 138

Αρχείο Αθανάσιου Κάζη

Η «βαριά βιομηχανία» της Δράμας του 1930: Παραγωγή αεριούχων ποτών (μ' άλλα λόγια γκαζόζες), διαβάζουμε στη λεζάντα, αλλά η πραγματικότητα είναι ότι η Δράμα του Μεσοπολέμου είχε και βαριά βιομηχανία, την οποία μας θυμίζουν οι φωτογραφίες των καπναποθηκών στο κέντρο, μάλιστα, της πόλης (όπως αυτή του Αναστασιάδη και η πρώτη που συμπεριλάβαμε εδώ). Οι καπναποθήκες ή καπνομάγαζα, κτήρια επεξεργασίας του καπνού, βρίσκονταν στις Πηγές της Αγίας Βαρβάρας, επειδή τα νερά του γραφικού κέντρου της πόλης εξασφάλιζαν την απαιτούμενη υγρασία και θερμοκρασία για τη συντήρηση του καπνού.

Η θρυλική ομάδα ΔΟΞΑ ΔΡΑΜΑΣ το 1960
Αρχείο Φώτη Μπέγγα

«Μαυραετοί του Βορρά». Ορθιοι: Τάκης Λουκανίδης, Βασ. Ιωάννου, Θαν. Λουκανίδης, Γιώργος Κοτρίδης, Αντώνης Γεωργιάδης, Ελευθέριος Σαμλίδης, Φάνης Ιγνατίου. Κάτω: Νίκος Νικολαΐδης, Θαν. Ναλμπάντης, Παύλος Γρηγοριάδης, Νίκος Πιστικός.

Το Λεύκωμα και η Έκθεση είναι μια ευκαιρία να γνωρίσουμε τη Δράμα μέσα από εικόνες και κείμενα. Το Πανόραμα στηρίζει με ενθουσιασμό τις πολιτιστικές και περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες της νεοσύστατης Εταιρείας ΚΥΚΛΩΨ και προτείνει σε μέλη και φίλους να γνωρίσουν και την ίδια τη Δράμα. Οι διακοπές των Χριστουγέννων είναι ιδανική περίοδος για τους χιονολάτρες (Χιονοδρομικό Κέντρο Φαλακρού), αλλά και τους πεζοπόρους και τους φυσιολάτρες και όσους θέλουν να γνωρίσουν από κοντά το Πελίτι (μεγάλη μονάδα βιολογικής γεωργίας και πολλών εναλλακτικών δραστηριοτήτων) ή να απολαύσουν ξέγνοιαστες μέρες σε έναν ήρεμο τόπο με πολλές διαφυγές (όπως τα Τέμπη του Νέστου) και καλά εστιατόρια με τοπική κουζίνα. Ακόμα λιώνει στο στόμα μας εκείνο το κατσικάκι με πατάτες στον φούρνο που είχαμε φάει στους Πύργους (;) πριν από χρόνια. Η μνήμη της γεύσης είναι απίστευτα ισχυρή. Μια βόλτα στο τοπικό Αρχαιολογικό Μουσείο κι άλλη μία περιήγηση στους Φιλίππους και στο Αρχαιολογικό της Καβάλας. Βάλτε τη Δράμα και τα βουνά της στο χριστουγεννιάτικο ή το ανοιξιάτικο πρόγραμμά σας.

Το βορειοανατολικό τμήμα του Πάρκου της Αγίας Βαρβάρας.
Αγριόκουρκος.

Την εποχή της αναπαραγωγής, ακολουθεί «πρόγραμμα γαμήλιας επίδειξης» για να προσελκύσει το ή τα θηλυκά με σκοπό το ζευγάρωμα. Περπατάει, λοιπόν, με απλωμένη την ουρά σαν βεντάλια, ψηλά το κεφάλι, μισάνοιχτες τις φτερούγες και φουσκωμένα τα φτερά του λαιμού σαν γέμι. Κάθε τόσο σταματάει και τραγουδάει τον πόθο του με το ράμφος στραμμένο στα ουράνια.

